

Sygn. akt XVII AmE 287/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant: Aleksandra Marczak

po rozpoznaniu w dniu 14 października 2019 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 7 sierpnia 2017 r., znak: (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że obniża nałożoną karę do kwoty 2.873,33 zł (słownie: dwa tysiące osiemset siedemdziesiąt trzy złote 33/100);

II. zasądza od Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. kwotę 680 zł (sześćset osiemdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania i znosi koszty postępowania między stronami w pozostałej części.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 287/17

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 7 sierpnia 2017 r., znak: (...) na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 z późn. zm.), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w zw. z art. 30 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 23 czerwca 2016 r. na podstawie art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. w dniach 10-12 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w P., ul. (...), naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy,

2. za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. karę pieniężną w kwocie 8.620 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. zaskarżając ją w całości.

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

I. naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne w zw. z art. 227 k.p.c. oraz 233 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie, że zebrany materiał dowodowy upoważnia Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do nałożenia na powoda kary pieniężnej, o której mowa w art. 56 ust. 3 prawa energetycznego.

II. naruszenie art. 11d ust. 3 w zw. z art. 11 prawa energetycznego przez niewłaściwe ich zastosowanie, to jest przyjęcie, że dają one podstawę do ukarania powódki karą pieniężną, w kwocie określonej w zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w sytuacji, w której podstawę wprowadzenia ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej, w dniach 10-11 sierpnia 2015 roku, stanowił w rzeczywistości przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 prawa energetycznego.

III. naruszenie art. 65 ust. 6a prawa energetycznego poprzez jego niezastosowanie, mimo istniejących przesłanek umożliwiających Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki odstąpienie od wymierzenia powódce kary pieniężnej.

Mając na uwadze powyższe zarzuty odwołujący wniósł:

1. o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości,
2. o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych.

Ewentualnie, w wypadku nie uwzględnienia przez Sąd zarzutu opisanego w pkt I niniejszego odwołania, wniósł:

1. o zmianę zaskarżonej decyzji w części, tj. co do pkt 2 decyzji poprzez odstąpienie od ukarania powódki za naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, na zasadzie art. 56 ust. 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne, względnie
2. o zmianę zaskarżonej decyzji w części, tj. co do pkt 2 decyzji i orzeczenie kary pieniężnej za naruszenie przez powódkę wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, jedynie w dniu 12 sierpnia 2015 roku, względnie
3. o zmianę zaskarżonej decyzji w części, tj. co do pkt 2 decyzji i orzeczenie, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c., znacząco niższej kary pieniężnej,
4. o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kosztów postępowania odwoławczego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany – Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o oddalenie odwołania, przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych przez Prezesa Urzędu w toku przedmiotowego postępowania administracyjnego – na okoliczność prawidłowości zaskarżonej decyzji oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach,

stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE, (...) S.A., do której sieci jest przyłączony (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. (Odbiorca), przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w „Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej” obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego pod adresem: P., ul. (...). **/k. 3-4 akt adm./**

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym obiekcie, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne. **/k. 1-2, k. 3-4, k. 66 akt adm./**

Przekroczenia przez Odbiorcę dopuszczalnego poboru mocy miało miejsce 10 sierpnia 2015 r. – 2,1125 (MW w godzinie), 11 sierpnia 2015 r. – 0,7205 (MW w godzinie) i 12 sierpnia 2015 r. – 0,0406 (MW w godzinie) i wyniosło łącznie 2,7156000 MW (MW w godzinie).

Przychody (przychody netto ze sprzedaży i pozostałe przychody operacyjne) Odbiorcy osiągnięty w roku podatkowym 2016, wyniosły (...) zł. **/k. 78 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Wskazany wyżej przepis daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku nie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie wymienionych enumeratywnie przepisów tj.: art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że (...) S.A. stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne i wprowadziły, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Uprawnienia określone w art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne i art. 11d ust. 3 tej ustawy nie są, zdaniem Sądu, tym samym uprawnieniem.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne stanowi, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

W myśl art. 11d ust. 3 ww. ustawy, w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Treść powyższych przepisów nie pozostawia wątpliwości, że w odniesieniu do ich podstaw prawnych różny pozostaje zakres podmiotowy uprawnionych oraz zakres przedmiotowy uprawnienia.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne uprawnia wyłącznie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego do wprowadzenia ograniczenia wyłącznie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Natomiast przepis art. 11d ust. 3 tej ustawy daje wszystkim operatorom systemu elektroenergetycznego (a więc również operatorom systemu dystrybucyjnego) uprawnienie do wprowadzania ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, a więc nie w zakresie dostarczania i poboru.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Sądu brak jest zatem podstaw do nałożenia na powoda kary na podstawie art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie.

Sąd podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., III SK 3/08, że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną, dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

W odniesieniu do niedostosowania się przez powoda do ograniczeń w dostarczaniu i poborze mocy w dniu 12 sierpnia 2015 r., stwierdzić należy, że Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej (Dz.U. 2015 r., poz.1136) wprowadziła od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. Podstawą wprowadzonego ograniczenia był przepis art. 11 ustawy Prawo energetyczne, a zatem norma wskazana w dyspozycji art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne. Nałożenie kary za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, w dniu 12.08.2015 r. było zatem uzasadnione.

Zwrócenia uwagi wymaga, że dla zasadności nałożenia kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 nie ma znaczenia, czy pobór mocy (wartość przekroczenia) mógł stanowić realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej kraju. Celem wprowadzanych ograniczeń jest zbilansowanie mocy w sieci elektroenergetycznej kraju. Każde przekroczenie poboru mocy skierowane jest przeciwko celowi wprowadzonego ograniczenia, a zatem godzi w bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Należy mieć również na względzie, że „dotychczasowe zachowanie podmiotu” polegało na niestosowaniu się do ograniczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. Mimo, że niestosowanie się do ograniczeń w tych dniach nie było zagrożone karą, było dla powoda wiążące. Niestosowanie się do ograniczeń w tych dniach nie stanowi zatem przesłanki uzasadniającej obniżenie kary.

Mając powyższe na uwadze, należało zmienić zaskarżoną decyzję, obniżając wysokość nałożonej kary pieniężnej do $1/3 - 2.873,33$ zł, tj. proporcjonalnie do okresu naruszenia prawa (art.479⁵³ §2 k.p.c.).

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty mogą być wzajemnie zniesione.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński